

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-08-27
Besvaras senast
2022-09-07 kl. 12.00

Till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:1897 Utlandsröstning

Över en halv miljon svenskar bor utomlands och var i valet 2018 cirka 170 000 av de röstberättigade i det svenska valet. Det motsvarade drygt 2 procent av alla röstberättigade. Enligt Statistiska centralbyrån (SCB) är det dock bara knappt en tredjedel av utlandssvenskarna som röstar. Det är olyckligt för demokratin. I några val har det dessutom visats att utlandsrösterna kan avgöra en osäker valutgång.

För att höja valdeltagandet bland utlandssvenskar har partierna ett stort ansvar, men för att förenkla för de utlandsröstande är det också viktigt att röstningen genomförs på samma sätt, val efter val. Detta måste staten ta ansvar för.

Många utlandssvenskar upplever nämligen att det är krångligt att rösta. Till exempel får man bara stå kvar i vallängden i tio år efter det att man lämnat landet. Därefter måste man själv anmäla om man vill stå med. Men vilka regler som gäller känner inte alla till. Brevrösten får till exempel skickas från utlandet tidigast 45 dagar före valdagen, och finns man inte med i röstlängden måste brev rösterna komma fram senast dagen innan valdagen för att räknas. Dessutom behövs ett särskilt material för att brev rösta från utlandet. Enligt uppgift hade vissa förändringar dessutom gjorts för utlandsröstande i det senaste valet. Senaste datum för att rösta på konsulat och ambassader hade tidigarelagts på några ställen, utan att information om detta hade nått presumtiva röstande. Många röstande fick därför själva bekosta porto för att deras röster skulle hinna fram till Sverige i tid, vilket innebar att många struntade i detta.

Av konstitutionsutskottets betänkande (2021/22:KU26) framgår följande som svar på lagda motioner i frågan: ”2020 års valutredning föreslår förändringar när det gäller utlandssvenskars röstning. Utredningens förslag bereds inom Regeringskansliet. Utskottet förutsätter att regeringen fortsätter arbetet med att förbättra förutsättningarna för deltagande i val för utlandssvenskar och finner inte skäl för riksdagen att ta något initiativ i frågan.” Detta kan rimligtvis inte ha ansetts genomfört till årets val, vilket är olyckligt.

Nyligen rapporterade *Ekot* att sista datum för utlandsröstning vid utländsk beskickning dessutom varierar i olika länder. Där hade till exempel Spanien som sista dag för röstning den 26 augusti medan det i Grekland går att rösta på ambassader och konsulat fram till och med den 6 september. På vilka grunder är oklart. För att understryka orimligheten i den tidiga röstning som krävs i

Spanien står det skrivet att röstkort, eller identitetshandling, ska tas med. Röstkort som inte ens stipulerades nå svenska hushåll förrän senast den 24 augusti. Detta är orimligt.

Med hänvisning till ovan vill jag fråga utrikesminister Ann Linde:

Vilka åtgärder avser ministern att vidta för att valdeltagandet bland utlandssvenskar ska öka och villkoren i samband med röstning bli mer enhetliga?

.....

Betty Malmberg (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch